

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Angenfeld & Emeric Les-
ner., Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-körút).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicar mai dese după tarife
și învoială. — **RECLAMR** pe
pagina 8-a o scrie 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVII.

„GAZETA” ieșe în ne-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prețuiește la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 80. etagiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dânsul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 3.

Brașov, Duminică 4 (17) Ianuarie.

1904.

Limbile regimentelor.

Dis'am că discursul ministrului de război de Pitreich va mâna érași numai apă pe móra extremilor șovinisti și obstrucționisti din camera ungară. Fierbe érași și clocotesc între ei, ér în colónele foilor de luptă se póte ceti din nou tot la al decelea rënd, că se urzesc noué atentate în contra libertății și a constituțiunei „statului milenar“.

Décă se găsește ici colo câte un scriitor străin, care se mai răsfoiește prin cartea istoriei și se scrie că „statul milenar“ nu e întemeiat pe despotismul unei singure limbi, ci tocmai pe cinstitirea și respectarea tuturor limbilor popórelor ce-l constituie, atunci se ridică șovinisti să protesteze și umblă să dea de minciună pe asemenea cercetători și scriitori nepărtinitori și conciențioși, cu frase umflate și seci, din cari reiese numai îngâmfarea órbă de care sunt stăpâniți. Dér prevedința veghiéză și asupra celor persecutați de sórte și pedepsește îngâmfarea celor favorisați de noroc tocmai când ei nici să se gândesc la așa ceva.

Indată ce au fost ieșit la ivelá intențiunile opozițiunei maghiare de a face presiune asupra monarchului, ca să se 'nvoiească în divisarea în două a armatei comune pe baza principiului egemoniei de rassá inaugurat la 1867, toți ómenii cuminte din monarchie au esclamat: Postulatele naționale ale Maghiarilor față cu armata comună, vor face ca toate naționalitățile Austro-Ungariei să reclame, una ca și alta, respectarea dreptului lor de limbă în armată.

Mai mult decât atáta s'a petrecut. În urma redicării postulatelor maghiare s'a vëdút constrinsă conducerea armatei de a se gândi mai serios și mai rigoros la ținerea cu sfințenie a dispozițiunilor reglementului militar privitor la așa numitele „limbi ale regimentelor“.

Ministrul de război Pitreich a aflat chiar de lipsă în fața agitațiunilor din Ungaria de a da un ordin rezervat relativ la conciențioasa și rigurosa observare a dispozițiunilor reglementului de serviciu relativ la „limbele regimentelor“.

Numai așa a putut d-l de Pitreich satisface reclamațiunilor neîntrerupte maghiare de a se cultiva limba lor în regimente. Tot-odată însă n'a putut ministrul de război să răsórne reglementul și să fie unilateral și decí a intervenit pe totá linia și pentru toate limbele din diferitele regimente pentru-ca oficiarii și suboficiarii să nu ia prea ușor îndatorirea ce li-se impune de a învăța limba regimentului cu temei și fără dór și póte.

Ordinul rezervat, de care vorbim mai sus și care reimprespétează principiul, că cu soldatul caută să vorbească în limba sa maternă, a fost alăturat la espunerea ministrului de război în ședința comisiunei budgetare a delegațiunei austriace.

Este de mare preț acest ordin, căci în consecența principiului stabilit în reglementul de serviciu, el recunoște și pledéză pentru respectarea limbei materne a naționalităților în nisele momente, când în mieđul Ardealului un nou fișpan are îndrăsnelá de a lua în bátaie de joc dreptul de limbă al majorității popórelor băștinaș.

Luptând pentru dreptul limbei lor Maghiarii pregătesc numai victoria finală a principiului de egalá îndreptățire a limbilor țării.

Brașov, 3 (16) Ianuarie.

Regele Carol cătrá ostași. „Monitorul Oficial“ publică următorul înalt ordin de ți:

„Ostași!

„În cursul anului, ce s'a sfârșit, am avut plăcutul prilej de a vedé, că iu-

bita mea armată nu încetéază să-și dea tóte silințele, spre a răspunde la așteptările Națiunei și a fi vrednică de mulțumirea Mea.

„Urmând astfel fără preget, țera póte fi liniștită și Eu mándru de vitejii mei ostași.

„Vé mulțumesc dér și vé doresc sta-tornicie nestrămutată pe acéstă cale, spre a păstra României înalta sa pozițiune, dobândită prin ea însăși cu multe sírguințe și jertfe.

„Pétruns de acéstă încredințare, vé urez, oficiarii, sub-ofițerii și soldații, aní mulți și fericiți“.

Dat în Bucuresci, la 1 Ianuarie 1904.

Carol.

Partidul poporal a ținut aserá o conferență, în care după vii discussiuni, s'a decis *continuarea luptei*.

Dieta ungară a continuat în ședința de éri, Vineri, desbaterea celui de al doilea proiect de lege al recruților. A vorbit contra kossuthistul Bakonyi, după care contele Albert Apponyi, s'a ocupat cu discursul ministrului comun de război Pitreich ținut în delegațiunea austriacă. Apponyi a dat espresiune îngrijilor, că declarațiunile ministrului de război privitoare la instrucțiunea militară și a comandei, nu corespund programului militar al partidului liberal și declarațiunilor ministrului president. Să se facă odată lumină — esclamá Apponyi. — Cătă vreme vom sta în fața tendențelor centraliste, *n'are să urmeze a descúrcare* și lucrurile vor continua să rămân în întuneric. Rógă pe obstrucționisti să dea ocașie ministrului Pitreich de a-se declara în delegațiunea ungară.

Contele Tisza răspunde imediat lui Apponyi declarând, că Pitreich a vorbit din punct de vedere exclusiv militar și a respectat punctul de vedere legal al Ungariei.

Tisza — Pitreich — armata.

Étá un resumat din discursul ce l'a ținut ministrul președinte contele Stefan Tisza în ședința de la 14 Ian. a dietei, ca răspuns la cele ce s'au țiș în dietă despre cunoscutul discurs al ministrului comun de război în cestiunea armatei:

Tisza: „Ministrul comun de război a vorbit ca militar și ca om de specialitate distins pe acest teren. S'a ferit a releva partea de drept public a lucrurilor și a-și spune părerea asupra dreptului public ungar.

Când un membru distins al armatei comune vorbesc despre cestiunile armatei din punct de vedere curat militar, nu trebuie să ne împiedecám de unele espresiuni, cari nu's destul de precise. Constat, că ceea-ce a țiș el, nu stá în contradicțiune cu punctul de vedere cuprins în dreptul public ungar, cu acțiunea și scopurile nóstre.

Nu neg, că se găsește în acel discurs espresiuni, cari pot da ansá la critică, se cuprinde d. e. espresia „Nation“, care se aplică de-opotrivá la națiunea germană și maghiară și la naționalitățile.

Veszi: La Cehi și Poloni.

Tisza: Asta póte da prilej d-lor deputați, să facă obiect de critică discursul. Înse limba germană nu cunoște deosebirea ce o facem noi între națiune și naționalitățile.

Rakosi: Cunoște „Nation“ și „Naționalitățile“.

Tisza: Cuvântul „Naționalitățile“ îl în-trebuințám noi aici în Ungaria, unde s'a format, și-l aplicám, ca să ne exprimám conceptele în limba germană.

Rakosi: Și austriacii îl întrebuințéză.

Tisza: Limba germană cunoște deosebirea între „Volk“ și „Nation“. Înse cuvântul „Volk“, care éráși alt înțelez, de stat și politic, are „Volk“ înselează gruparea populațiunei unui teritoriu într'un stat. Ministrul de război a țiș, că în armata comună o națiune („Nation“) nu vré să asuprască pe altá națiune. Tocmai espresia acéstă póte servi ca satisfacțiune pentru acei domni deputați, cari mereu se plâng, că armata germaniséză.

Sémí fie permis a releva acea parte din vorbirea ministrului de război, în care se tractéză de instrucțiunea militară; el țișe, că în școlile militare din Ungaria sunt

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

O plimbare în România.

— Fine. —

Clinicile universitare sunt plasate în spitalul Colfa și spitalul Bancovenesc. Nu sunt zidiri noué aceste spitale, dér prin adaptări și reparațiuni neconținute s'au pus în stare așa, că satisfac ori-ce postulate moderne. Fie-care secție de clinică este împreună cu o secție de spital, ceea-ce contribuie fórte mult la varietatea materiei de învățámént clinic și ajută mult instruirea practicá a personalului clinic. Personalul auxiliar, în conformitate cu organizațiunea învățámintului universitar, este fórte numéros. Acest personal numéros nu este propriu țiș pentru a face serviciu auxiliar ci mai mult pentru a învăța. Scoțul acesta îl au în vedere vizitele medicale de dimineța ce le face medicul I asistent și în cadrul cărora se improviséză prelegeri împreunate cu demonstrațiuni la paturile pacienților. Medi-

cul asistent este numit pe un termen de câte patru ani, care termen nu se póte de loc prelungi.

În spitalul Colfa este plasată una din clinicile interne sub conducerea lui Stoicescu și cele două clinice chirurgicale sub conducerea lui Severeanu și Toma Ionescu. Demonstrațiunile sunt stánjenite prin faptul, că diferitele secții n'au decât o sală comună de învățámint. Spitalul are 300 de paturi. Spitalul Bancovenesc este mai mare. Numéruul paturilor este vr'o 400. Clinica pentru medicina interná plasată în acest spital stá sub conducerea lui Buiciu. În acest spital se fac acum lucrări de lărgire și în imediata lui vecinătate am vëdút sub acoperemint edificiul parter, comod și frumos, destinat de local pentru pacienții ambulanți și pentru laboratorul spitalului.

Materia pentru medicina interná — întru cât am putut să ne convingem dintr'o privire fugitivá — peste tot se potrivește cu ceea-ce suntem deprinși a vedé dîlnic. Este frecuentá tuberculoza, și tuberculul se întrebuințéză des spre sco-

purí diagnostice. Fórte frecuentá este malaría. Multe casuri de tifos abdominal încă ne-au atras atenziunea. Póte este o întâmplare, că am vëdút multe casuri de blenorhoea ale căreii varietáți articulare se tratéză cu injecții de salicil. Precum se pare și pelagra încă e frecuentá, deși în spital nu erau momentan, decât două casuri. Am constatat cu satisfacție, că kryoskopia împáménitá de Alexandru Korányi aici a cădút în teren fecund și că aplicarea ei practicá se face aici în legătură cu numele autorului.

Afará de cele amintite, pentru scopuri de învățámint mai servesc: spitalul Filantropia pentru copii, sistem pavillon, și spitalul Maternitas, tot sistem pavilonar, pentru femeile cari nasc, precum și clinica pentru alienați și nevropați, așezate în afará de periferia orașului. Exigențele practice le completează fórte potrivit policlinica întreținută de fruntașii orașului.

Pentru trebuințele clasei bogate servesc sanatoriul particular Oichovsky, care

satisface în tóte privințele exigențele moderne chiar și cele mai exagerate.

O observație avem totuși de făcut lá spitalurile din Bucuresci anume în contra personalului de serviciu, profan, (în spitalele diň Budapesta, pe cât șcim noi, sunt călugărițe. — Tr.), care din multe puncte de vedere ar reclama óre-cari reforme.

Nu numai Bucurescilor, ci orí și cărui oraș cultural i-ar face onóre institutul anatomic ce stá sub conducerea compatriotului nostru Babeș. Edificiul, deși nu este tocmai modern, montarea lui însă este escelentá și împărțirea idealá. Umblând prin tóte sălile, pretutindenea se oglindéză munca neobositá. Laboratórele, cotetele animalelor de esperimentare, localul bibliotecii și al revistelor periodice, arată că aici se lucréză mult și cu perseveranță. Instițutul are mai multe secții pentru: serumterapie, bacterologie, anatomia patologică, secția științificá pentru medicina veterinară, biologia chemică (șef: fratele lui Babeș.) Tot sub conducerea lui Babeș se aflá institutul Pasteur, în care sunt 30 de paturi la dispozițiunea pacienților, trimiș

necesare alte dispoziții, diferite de cele din Austria, din două cauze: Mai întâi pentru-ca tinerimei primite în institutele militare, să nu i-se îngreuneze, prin limba germană, studiul; al doilea, pentru-ca trecerea din institutele militare în institutele civile și esamenul de maturitate, să nu se facă imposibile. În asta se cuprinde o recunoștere a limbii maghiare și a instituțiilor culturale ale statului maghiar, recunoșcere, ce nici decât nu se poate asemăna cu tratamentul ce-l întâmpină din partea armatei limbile *naționalităților* din monarhie.

Ministrul comun de război merge însă și mai departe, și vorbește și despre aceea, că e necesar, ca și membrii corpului ofițerilor, cari nu-s supuși ungarilor, să cunoască cât mai mult limba maghiară, căci — dice — e un interes mare al armatei, ca mulți ofițeri ne-ungari să cunoască cele două limbi normative (*zwei maasgebende Sprachen*) ale monarhiei. Ei bine, și aici este accentuată și scosă în relief importanța limbii maghiare față de limbile naționalităților.

Din toate aceste reiese, că ministrul comun de război n'a intenționat a pune sub aceeași pălărie națiunea maghiară și limba ei cu naționalitățile și limba lor.

Spune apoi contele Tisza, că declarațiunile ministrului de război în privința învățării limbii maghiare, concordază pe deplin cu programul guvernului.

Pitreich a avut drept să se provoce cu mândrie și conștiință la tradițiile armatei. Ori-ce armată cu trecut secular își are dările ei de glorie și restrise; istoria are și pagini luminoase și pagini întunecoase, ea cuprinde și victorii și desastre. Așa e și cu armata noastră.

Relevă apoi Tisza neînțelegerile de odinioară între „națiune“ și domnitor și dice, că în acele timpuri de încercări, membrii armatei au susținut proba de foc cu fidelitate și bărbătesce. Cu drept cuvânt, deci ministrul de război s'a provocat la tradițiile armatei, cari să perpetueze în corpul ofițerilor. Cel ce atacă acest corp în sentimentul său de onoare, face un rău serviciu țării...

O ilustrare a regimului tiszai.

(Casul din Deși.)

„La instalarea noului fișpan în Deși, limba română oprită. Românii huițuși. Drept răzbunare s'au dus cu toții la banchet, cu vorbirile în buzunar. — Coresp.

Cuvintele acestea le conține o cartă de corespondență, ce ni-a adresat' o un amic al fôiei noastre. Abia aș am primit'o, după-ce a rătăcit cine scie pe unde. Conținutul ei, precum se vede, e scurt, dăr foarte elocuent, ne descoperă o volnicie, ce s'a întâmplat în congregația extraordinară a comitatului Solnoc-Dăbăca, ținută la 11 Ianuarie în Deși.

Din numărul de erii, cetitorii noștri vor fi aflat, că e vorba de o încălcare a dreptului limbii române, în congregația unui comitat c'o populație română de 183,000 din 230,00 suflete câte se află pe teritoriul „varmeghei“ Solnoc-Dăbăca. Recapitulăm faptele:

Membrii români ai congregației lua-seră parte în număr frumos la adunarea comitatului, căci era vorba, ca unul din ei să spuie câteva cuvinte potrivite despre fișpanul Desy, care se depărta din postul său, ér altul să spună sub ce condițiuni întâmpină Românii pe noul fișpan, contele Paul Bethlen, pe care cumnatul său, ministrul președinte Tisza, l'a adus la Deși ca provisor în scaunul de fișpan.

Ce se întâmplă însă? Când membrul român al congregației d-l avocat Dr. Teodor Mihali, a început să aprecieze în limba română activitatea fostului fișpan Desy, Ungurii nu l'au lăsat să vorbească, i-au strigat „Afară cu el“, „Vorbesce unguresce“, „Nu suntem în Valahia“, și oricât d-l Mihali s'a străduit a capacita pe membrii soviniști, că legea îi dă dreptul de a vorbi în limba română, n'au vrut să-l asculte. Ședința a fost suspendată, ér după redeschiderea nu s'a mai pus la ordinea zilei dimisia fostului fișpan.

D-l Dr. Alesandru Vajda-Voevod, care avea să „salute“ pe fișpanul Bethlen în numele Românilor, n'a avut ocazie să-și mai țină discursul, căci după cele întâmplate, punctul acesta din program încă a fost luat de la ordinea zilei.

Întâmplarea aceasta ne revocă în memorie cuvintele ce le-a ținut ministrul Tisza în discursul său program ținut în dietă, că guvernul său va respecta „drepturile“, ce strămoșii de aș ai Maghiarilor „le-au dat“ locuitorilor de limbă „străină“. Éta o strălucită dovadă de „respectarea“ dreptului celui mai cardinal al Românilor, a dreptului de limbă, și acesta nu într'un comitat cu populație română dispartentă, ci într'unul locuit aproape exclusiv de Români. Nu numai de un drept se tractează în cazul de față, ci și de lege; căci legea a fost nesocotită și încălcată, legea, care dă Românilor dreptul de a se folosi de limba lor.

Acosta într'atât e de clar, încât chiar o fôie ungrăvescă desaproabă pe față procederea sovinișmului intolerant al Ungurilor din congregația numitului comitat, dicând că ei n'au lăsat pe Români să se folosască de „un drept pe care li-l dă legea.“

Sunt de prisos comentariile asupra acestei ilegalități și încălcării de drept, care ilustrază atât de elocuent regimul noii ere tiszai.

Metamorfosă, metempsichosă ori simplu escamotagiū?

Înainte cu-o săptămână a apărut primul număr pe 1904 al „Tribunei Poporului“ din Arad sub titlul „Tribuna“.

Transformarea acosta de titlu s'a făcut aproape fără de veste, și multă lume a fost surprinsă de a vedea la Crăciun, între celelalte țiare de la noi, și o „Tribună“.

Până acuma se sciea numai, că dela încetarea vechei „Tribune“ din Sibiu în-

côce, unor Români pribegiți în America de nord li-a venit în minte să înființeze în Cleveland-Ohio o fôie săptămânală română cu numele „Tribuna“.

În dimineața zilei de ajunul Crăciunului nostru se ivesce însă și în Arad o „Tribună“, în locul „Tribunei Poporului“, care dispărură de-odată de pe scenă ca și cum n'ar mai fi fost, uitând chiar a face obicinuitul compliment cetitorilor ei.

Cu șangearea acosta de titlu se petrecu, pôte, un lucru, ce nu s'a mai pomenit în istoria gazetăriei din totă Europa, America, Asia, Africa și Australia, — s'a întâmplat adevă, ca un diar să schimbe numele, sub care a apărut șapte ani de zile, — ceea-ce în lumea diariștilor e sinonim cu încetarea lui — și totuși să mai trăească într'un nou corp, într'o nouă existență, căreia să vrea a-i pune în cărcă chiar și etatea sa.

Avem așa-dér o nouă „Tribună“, care, când a deschis acum opt zile pentru întâia oară ochii săi în această vale a plângerilor, avea deja șapte ani!

O aparițiune, de sigur cu totul extraordinară, ba fenomenală chiar și pe câmpul atât de vast și variat al productelor diaristice!

Regretăm sincer, că „Tribuna Poporului“ s'a făcut de-odată nevădută, evaporând așa dicând și lăsând îndărăt numai anii săi de problematică existență. Vorbind românește, am puté dice: Cum a venit așa s'a și dus!

Din totă epopea, care a dat naștere acum șapte ani „Tribunei Poporului“, ne-am ales dér numai cu o reminiscență durerosă a „Tribunei“, care a încetat în anul al 19-lea al etății sale, și cu-o „Tribună“ nouă, care a eșit din găoce în anul al optu-lea al formațiunei sale embrionice, care prin urmare s'a născut nădrăvană.

Cât pentru „Tribuna“ nou născută, n'am avé decât să-o felicităm pentru progresele, ce vré să le realizeze pe terenul diaristic.

Dér nașii acestui făt miraculos nu numai al presei noastre, ci al presei din totă lumea, găsesc cu cale a ne preveni despre următoarele:

„Acum, că vechea „Tribună“ nu mai este, cu atât mai mult îi revine noii „Tribune“ dreptul și dorința de a fi stegarul Românilor din Ungaria în luptele naționale și politice...“

În fața acestei declarațiuni va înțelege ori și cine, că nu putem rămâne indiferenți, ci trebuie să dorim cel puțin a face cunoștință mai de aproape cu stégul, ce se preînde, că vré să-l pörte noua „Tribună“ din Arad.

Și până atunci însă mărturisim, că suntem și rămânem nedumeriți asupra schimbării de titlu al fôiei din cestiune — și vrând-nevrând ni-se impuse întrebarea: Ce s'a petrecut cu diarul român din Arad? Stăm ore față cu-o metamorfosă, ori față cu-o metempsichosă a lui, ori numai față c'un escamotagiū de rënd?

Conflictul ruso-japones.

Tôte telegramele sunt de acord a constata, că răspunsul Japoniei la nota rusă e ținut în termeni concilianți, însă cu toate acestea e energic. Japonia își menține punctul său de vedere de până acum, adevă nu cedeză nimic din pretensiunile sale, deorece nota rusă n'o mulțumesc. Și fiind-că Rusia nu e aplecată a face concesii mai mari, situația continuă a fi critică.

Se speră însă totuși, că pacea n'are să fie turburată. „Matin“ din Paris crede a scie, că Franța e gata a-se alătura la acțiunea Angliei, care să-i fi propus a interveni ambele în conflictul dintre Rusia și Japonia, și se speră că acțiunea acosta comună va da bune rezultate, deorece înțelegerea reînviată în 1903 între republica franceasă și Rusia nu e direct interesată în cestiunea acosta, ea nici nu se pôte aplica la situația actuală. Cele două puteri s'ar adresa mai ales Japoniei, după-ce guvernul japones, fără a face eforturi deosebite, a ajuns să dobândescă de la Rusia concesii, cum nici el nu credea la început.

Diarylui „Kölnische Zeitung“ i-se telegrafiază din Petersburg, că foile rusești scriu în ton foarte agitat despre conflictul cu Japonia. Temerile diarelor nu sunt împărțite însă de cercurile oficiose, cari sunt convinse, că cel puțin de-ocamdată pericolul unui război este înlăturat. Tot acosta o crede și oficiul de externe ruse, care speră cu siguranță, că conflictul cu Japonia se va rezolvi pe cale pacifică. Rusia, urmând voința domnitorului ei, va respecta politica păcii.

„Times“ din Londra publică textul convenției comerciale dintre Japonia și China. Convenția cuprinde dispozițiuni și asupra Mandșuriei, pe care o numesc „parte integrantă a Chinei“. Drept aceea China concede Japoniei înființarea de consulate în Mukden și în alte orașe ale Mandșuriei. Acest punct din convenție însă Rusia nu vré să-l recunoască nici decât și a declarat, că nu va permite nici-odată, ca supușilor japonesi să li-se garanteze pozițiune deosebită în Mandșuria.

După sciri din Soul, Japonicii sunt toți pentru război. Soldații cer, ca străinii să fie măcelăriți. Un mare transport de tunuri și muniții s'a descărcat de pe corăbii franceze.

SCIRILE ZILEI.

— 3 Ianuarie v.

Demonstrațiuni anti-maghiare în Agram. O telegramă din Agram anunță, că zilele acestea o mare oetă de Croați au bombardat cu petrii ferestrele de la palatul căilor ferate ungare, de la posta ungară și de la redacția diarylui oficios „Narodne Novine“.

„Agitator“ căutat. Tribunalul din Cluși — spun foile unguresci — caută de cât-va timp pe „agitatorul valah“ Victor Lazăr. Nu-l află însă nicăiri în țară. D-l Lazăr gustase timp de 5 luni de zile binefacerile închisorii de stat din Seghedin, căci în urma unui proces de presă fusese condamnat la „stagiul“ acesta de pedepsă, pe care și-a implinit'o cu resignație și dragoste pentru nemul său. Scăpat din închisore, a luat'o cine scie în cătrău, de nu se găsește prin Ardeal și țera ungurescă. S'a făcut întrebare la direcțiunea închisorilor din Seghedin, însă de acolo s'a dat răspuns, că de mult a părăsit „plăcerile“ închisorii. Din cauza acosta d-l Lazăr nu va puté să se prezente înaintea Curții cu jurați din Cluși, unde e citat să i-se ducă sentința într'un alt proces de „agitație“, ce se pretinde, că ar fi comis'o prin nisce publicațiuni în „Călindarul Poporului“ din Sibiu (1903). Largă-i lumea...

Procedură disciplinară contra deputatului slovac Veselovszky. Camera advocaților din Pojun a deschis procedură disciplinară contra deputatului naționalist slovac Francisc Veselovszky, pe motiv

pentru inoculare. În secția acosta afacerile medicului primar le administrează compatriotul nostru Dr. Pop.

Tot în edificiul acesta, însă cu totul izolat, se află institutul experimental de bacteriologie, al cărui șef este Cantacuzino, care mai nainte a lucrat în institutul Pasteur din Paris.

Despre igiena orașului specialiștii spun peste tot numai lucruri de laudă. Firesce, ca în ori-ce oraș tânăr, în dezvoltare, mai este încă mult de făcut, dăr nici bunăvoința, nici priciperea specialiștilor nu lipsesc. Desinfecțiunea obligătoare în casuri de tuberculosă se află deja în embrion și există chiar un fond pentru înființarea unui sanator pentru tuberculosi.

Am plecat din Bucuresci cu cele mai bune impresii, în conștiința, că în capitala României la locurile competente se cultivă simțul dezvoltat pentru științele medicale și că prima universitate română în lupta științifică internațională își are partea sa cinstită.

Ne-am îndreptat de aci drumul spre

prima stațiune climateria a României. — Sinaia.

Sinaia este unul din cele mai frumoase, mai îngrijite și mai elegante stabilimente balneare, ale cărui frumșeți naturale ne despăgubesc din belșug pentru unele scaderi, cum e d. e. și aceea, că valea este deschisă dinspre nord. Curătenia și aranjamentele sale, ar puté servi ca model ori-cărui stabiliment balnear modern din apus, ér eleganța și luxul publicului întrece eleganța băilor belgiene și franceze. Sus în munți, având un prospect admirabil în vale și spre Carpații ardeleni, accesibil pentru ori-cine, este aședat castelul bogat în comori al regelui român, care din primăvară până toamna târziu aici, în cercul familiei sale, caută să uite grijile grele ale guvernării.

Vegetația înconjură cu o varietate fabulosă palatul regal, pe din afară simplu, ér tunurile ruginite, trofee din războiul turcesc, cari sunt aședate pe ici-colea, nu sunt capabile a tulbura frumșeța și liniștea naturii. În toate se observă aici o armonie minunată, care nu se pôte altera

nici prin evoluțiile militare, cu cari te întelnesci la fie-care pas în România și cari nici în locul acesta, destinat liniștei, nu lipsesc. Tot mereu ne ajung la urechi sunete de muzică și tobă și étă un batalion de vânători vine în pași alergători dinspre vale și fără ca să-și ralenteze pașii, său să se oprască muzica, se duc ca în atac la castel spre schimbarea gardei. Numai sudorile, ce curg pe frunțile voinicilor feciori, arată cât este de greu marșul, dovedind tot-odată organismul stranic și răbdător de strapații al soldaților români. Decă toți soldații români sunt ca aceștia, atunci țera cu drept cuvânt pôte fi mândră de fii săi.

Și când avântata regină a României, Carmen Sylva, se duce în strîmtoarea din apropierea castelului și ascultă de pe banca ei murmurul Peleşului, care i-a inspirat condeiului său atâtea basme frumoase, atunci de sigur pörul acesta îi povestesc adevă despre viitorul mai frumos și mai bun al unui popor docil, ce locuiesc în orient.

Dr. Francisc Tauszk.

de agitație contra Maghiarilor. Acum vin și „patrioticii“ advocați din Pojun să-l ia la gônă pe naționalistul slovac, — căci nu de geaba a ăis contele Tisza, că se vor respecta „drepturile“ naționalităților.

Despărțământul „Asociațiunii“ Clușii a ținut adunare de comitet în 10 l. c. A hotărât să se invite domni de pe teritoriul despărțământului, se țină prelegeri practice populare, pe sate; să se cercere preoții și învățătorii, să țină petreceri populare, a căror venit să-l întrebuințeze la procurarea mijloacelor de lipsă pentru luminarea poporului; să se prenumere câte 10 numere din „Gazeta Transilvaniei“ (nrii de Dumineca) și din „Răvașul“, și să se distribuie în 20 comune de pe teritoriul despărțământului; să se înființeze a 3-a agentură în Aghireș. („R.“)

Casele „Tribunei“ din Sibiu s'au vândut prin licitație publică luni, în 11 Ian. Le-a cumpărat d-l Ioan Preda, advocat în Sibiu, cu 30,800 corone. La licitație au fost de față mulți Români, între cari și d-l George Pop de Băsesci.

Procesul „Libertații“. Tribunalul din Clușii a fixat dajă nouă pentru pertractarea a doua a procesului pentru articolul „A murit Matia și cu el dreptatea“. Spre acest scop părintele I. Moța se va înfățișa la 3 Februarie înaintea curții cu jurați din Clușii.

Din Băsesci ni-se scrie: În ziua de 4 Ianuarie după amiazi la 2½, d-l George Pop de Băsesci a venit la școlă și ca dar de Crăciun, a dăruit școlărilor, băeții și fetei sârăce, haine, căciuli, cisme, opincii, năfrâmi și mere. Mere a fost bucuria băeților școlari, vedându-se dintr'odată îmbrăcați din tălpi până în creștet în vestimente noue. În numele părinților și ca director școlar i-a mulțămît marinimosului binefăcător părintele Băliban, ér în numele școlărilor d-l învățator Ioan Chira, după care d-l George Pop de Băsesci între entusiaste strigări de „să trăiescă“ a părăsit sala de învățământ. Dea Dumneșeu mulți asemenea bărbați poporului român, ér d-lui G. Pop de Băsesci ani câtră ani în fericire îi dorim. — *Delacrasna.*

În loc de felicitări de anul nou au contribuit la „Fondul internatului copiilor din Schei“ d-nii: V. Voina 2 cor., A. Vlaicu 5 cor., Sterie Stinghe 5 cor., Ioan I. Burduloiu 3 cor., Dr. Sterie Stinghe 5 cor., Diam. Steriu 2 cor., N. Sulică 3 cor., Dr. C. Lăcea 2 cor., Mihail Navrea 2 cor., R. Dogar 2 cor. și Ioan Privcu 4 cor. Primescă marinimosii donatori căldurose mulțămite. — *Epitropia bisericeii Sf. Nicolae din Schei.*

— Pentru masa studenților români din Brașov de la domni G. Boldea, (Turda) 2 cor., G. Comaniciu (Veneția-infer.) 3 cor. și Dr. A. Halic (Lipova) 4 cor. — Primescă generoșii donatori donatori cele mai căldurose mulțămite. — *Direct. școl. medii gr. or. române.*

În Baia-mare Români gr. cat. sub conducerea harnicului preot Al. Breban, au început să-și facă o reuniune de înmormântare și una pentru înfrumșetarea bisericeii.

Logodnă. D-l Iosif Bardosi, catechet gr. cat. în Deva, s'a logodit cu d-șora Elena Oleanu.

Cel mai mare fabricant de zahar în Rusia a murit dizele acestea în Char-cov în etate de 83 ani. Numele lui e Leopold König și a lăsat o moștenire de 100 milioane de ruble. El era german din provinciile baltice și și-a început cariera ca lucrător la fabrică. A fost forte sîrguitor și economic și de o severitate exagerată în daraverile comerciale. Fiul său avea o fabrică de mărfuri de bumbac în Jekaterinoslav și avea datorii de un milion de ruble la tatăl său. Neputend plăti datoria, tatăl său a cerut concurs și fiul a dat faliment. Foile scrieau multe la timpul său despre rigorea acosta a tatălui.

Corul bisericeii române gr. or. din Brașovul-vechiu invită la producțiunea musicală teatrală împreună cu dans, ce se va țină Marți în 9 Ianuarie v. (19 Ian. n.) 1904 (ziua de Boboteză) în sala hotelului „Orient“ (Nr. 1) din localitate. Dirigent de coruri: d-l Nicolae Locatea Jun., învêș. Inceputul la 7½ ore sêra. Prețul de intrare: de persoană 1 cor., pentru studenți 80 bani. Venitul curat este destinat în favorul fondului corului de la biserica Sfintei Adormiri din Brașovul-vechiu. Contribuiri peste taxa fixată se primesc cu mulțămite și se vor chita pe cont publică. Pentru cumpărarea biletelor înainte, doriții să se adreseze la d-nii Eremias și sêra la cassă.

Concert. Duminecă, în 17 l. c. musica comunală a orașului Brașov va da un concert sub conducerea capelmaistrului Max Krause în hotelul Europa. În programul variat vedem și piesa: „Amintiri de peste Olt“, de Elinescu (orchestrată de M. Krause). Inceputul la orele 8. Intrarea 60 bani.

Petrecere cu dans. Primitiv la redacție o invitare, în care se aduce la cunoștința publicului, că în ziua de 6 (19) Ianuarie se va aranja „și de astă-dată“ o petrecere cu dans în hotelul „Central“. Venitul destinat pentru repararea bisericeii gr. or. din loc. — Unde este acel loc, nu se spune în invitare. Invitarea fiind însă tipărită și pusă la postă în Brad, bănuim, că acel loc nu va fi altul, decât tocmai orașelul Brad.

Mâne sêra, Duminecă, probă de „Romana“ la orele 7, în sala de la „Gambrius“.

Repausul de Duminecă la farmacia. Duminecă, în 17 l. c, după amiazi dintre farmaciile din cetate nu va deschisă, decât farmacia „La Leul“ a d-lui Friedrich Stenner str. Porții Nr. 21.

Mișcarea populației române din Brașov în anul 1903.

Din datele ce ni-se comunică, lăsam să urmeze aici un mic tablou asupra mișcării populației române aparținătoare celor patru parohii gr. or. din Brașov.

În parochia bisericeii sf. Nicolae din Prund mișcarea populației a fost următoarea: În anul 1902 s'au născut 53 băeți și 63 fete, cu totul 116. În 1903 s'au născut 62 băeți și 62 fete, cu totul 124. S'au născut deci cu opt mai mult ca în 1902.

În anul 1902 au murit 124, ér în 1903 au murit 100. S'a sporit deci populațiunea dela bis. sf. Nicolae cu 24.

În anul 1902 s'au cununat 44, ér în anul 1903 s'au cununat 37, va să dică au fost cu 7 cununii mai puțin.

În parochia bisericeii sf. Treime de pe Tocile în anul 1902 au murit 64 băeți și fete. În anul 1903 s'au născut 42 băeți și 44 fete, cu totul 86. S'au născut deci cu 22 mai mult.

În anul 1902 au murit 60, ér în anul 1903 au murit 68. S'a sporit deci populațiunea cu 18.

În anul 1902 s'au cununat 22, ér în anul 1903 s'au cununat 10; cununii au fost cu 12 mai puțin.

La biserica sf. Adormiri (Cetate) au fost 4 născeri și 5 decese.

În parochia gr. or. din Brașovul-vechiu. Cununați în anul 1902 au fost 18, în anul 1903 au fost 16, cu doi mai puțin. Morți în 1902, 42 de parte bărbătescă, 48 de parte femeiescă, la olaltă 90. În 1903, 30 de parte bărbătescă, 32 de parte femeiescă la olaltă 62.

S'au născut în 1902, de parte bărbătescă 39, parte femeiescă 36. Cu totul 75. S'au născut în 1903 parte bărbătescă 43, parte femeiescă 42. Cu totul 85.

Forța de a asimila rasei maghiare.

Pe când unii dintre sociologii, etnografii și statisticienii maghiari, vedând numeroșele popore pline de

forță vitală, cari înconjură elementul etnic unguresc, — în multe părți degenerat și neprolific, — își exprimă îngrijirile lor serioase asupra viitorului acestei rase, pe de altă parte nu lipsesc nici optimiștii, cari au firmă încredere în expansiunea rasei maghiare. Dovadă și următorul articol al d-lui Dr. Ajtay Iózsef, publicat de curând în „M. Közélet“.

Etă ce scrie Ajtay:

„Ungaria va deveni stat național, ori va înceta de a exista.“ — „Trei-deci de milioane de Maghiari!“ sunt vorbe ce planază în atmosferă, scose la ivelă și impuse ca dogme politice opiniei publice maghiare de câtră instinctul conservării de rassa.

Simțim cu toții, că în epoca alcătuirii comunităților și alianțelor mari, existența rasei noastre numai așa va pute fi asigurată, decât vom pute obține evoluțiunea în proporții mari a rasei noastre.

În ajungerea acestui scop mare nu ne putem sprigini cu succes numai pe plusul, rezultat din înmulțirea naturală, deore-ce este un fapt neîndoios statistic, că în sporirea naturală a raselor, ce trăiesc în raporturi analoge climatice și economice — luând o epocă mai îndelungată — nu este diferență esențială. Și mai apuse lucruri știute, că națiunile cele mari apuse nu-și mulțumesc grandoreea actuală propagației de rassa, ci asimilației diferitelor rase. Este așa dér de-o importanță supremă din punctul de vedere al viitorului națiunii noastre a constata, decât este séu nu forță asimilatrice în rassa maghiară, — séu mai esact, decât în lupta între rase favorul de profit și perdere înclină în favorul rasei maghiare, séu în defavorul ei?

În chestiunea acosta întempinăm două concepții. Una negă forța de asimilare a rasei maghiare, séu afirmă, că pe calea asimilării atât în trecut, cât și în viitor, Maghiarii au pierdut și vor pierde; séu cel puțin n'au câștigat și nu vor câștiga mai mult, decât au pierdut. Mai departe, că posibilitatea asimilării celor de altă limbă nu se poate ivi decât pe orizontul mai îndepărtat politic, dér tendințelor naționale actuale nu pôte servi ca basă. Părerea acosta o profesază aprôpe toți eminentii noștri publiciști și statisticieni, și ea este în conformitate și cu opinia publică maghiară înclinată spre pesimism.

Cealaltă concepție — încă sficiôsă — proclamă și dovedesce, că existența Maghiarilor în trecut a fost posibilă numai în urma forței extraordinare de asimilare a rasei maghiare, și tot acosta îi va asigura existența și în viitor. Mai departe, că rassa maghiară este pôte rassa cea mai mixtă și care s'a regenerat de cele mai multe ori, și că perseverarea Maghiarilor în timp de-o mie de ani este un fenomen istoric atât de singular și fără păreche, încât nu se pôte esplica, decât prin forța extra-ordinară de asimilare a rasei maghiare.

Astădi sunt încă puținii cei-ce profesază părerea a doua, și aceștia sunt tineri și fără autoritate, viitorul însă este pe partea acestei concepții, fiind-că pe lângă ea militază autoritatea cea mai strânică din lume: dreptatea.

Să analizăm deci argumentele celor ce tăgăduesc forța de asimilare a rasei maghiare și să le examinăm nu prin prisma neagră a pesimismului maghiar, ci prin prisma criticeii obiective.

Tăgăduitorii spun, că în Ungaria de o mie de ani locuiesc diferite rase, fără ca din contopirea acestora să se fi născut o nouă națiune, séu ca națiunea maghiară, ca cea mai numărôsă, să fi putut absorbi pe cele-lalte națiuni, pe când în apus pretutindenea s'a sêvșit unitatea națională prin asimilarea cu rassa mai puternică. Ungaria așa dér în timp de-o mie de ani n'a putut să-și desbrace caracterul poliglot, ceea-ce dovedesce lămurit lipsa de forță asimilătoare a rasei maghiare.

Cum-că comparația cu apusul schio-

pățeză strașnic, se vede numai decât. Migrația populațiilor statelor apusene încetase deja cu desêvșire, când s'au ivit în secolul X Maghiarii în Valea Dunării. Populațiile apusului — abstragend de la unele mișcări etnice neînsemnate — s'a stabilis cu desêvșire, așa că de o străbunii actualei populații a Franței în cea mai mare parte și înainte cu o mie de ani locuiau tot pe teritoriul Franței. Va să dică în acești 1000 de ani populația Franței — în tôte generațiile — locuiau împreună, așa că la nivelarea diferențelor, au cooperat secole.

(Va urma.)

NOU ABONAMENT

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Ianuarie st. v. 1904

s'a deschis nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinatorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 corone, pe șese luni 12 corone, pe trei luni 6 corone, pe o lună 2 corone.

Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șese luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonarea se pôte face mai ușor prin mandate postale.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Convocare.

Despărțământul XXIII (Turda) al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, își va țină adunarea generală în școlă gr. cat. din Turdaveche la 24 Ianuarie anul 1904 st. n. la 2 ore p. m., cu următorul program:

1) Deschiderea adunării prin vicepreședintele despărțământului. 2) Raportul secretarului despre activitatea comitetului. 3) Raportul cassarului. 4) Raportul bibliotecarului. 5) Alegerea unei comisii pentru înscrierea membrilor noi. 6) Alegerea unei comisii pentru censurarea rapoartelor. 7) Alegerea directorului despărțământului. 8) Disertațiunii. 9) Raportul comisiiilor eșmise. 10) Eventuale propuneri. 11) Alegerea unei comisii pentru verificarea procesului verbal.

Rugăm pe onorații membrii și pe toți acei, care doresc înaintarea acestei instituțiuni, să participe la acosta adunare.

Din ședința comitetului, ținută la 26 Decembrie 1903.

Iuliu C. Vlăduțiu m. p.

v.-președinte.

Er. Eugen Pătăceanu m. p.
secretar.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 16 Ianuarie. Hotărîrea luată de partidul poporal de a iniția o campanie violentă împotriva cabinetului Tisza, a provocat în cercurile politice senzație generală.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu
Redactor responsabil: Traian H. Pop

BIROUL AVOCAȚILOR

W. A. Macedonsky

și

Nicolae Andrei Popovici

doctori în Drept

Nr. 9 Strada Doamnei Nr. 9.

București.

ore de consult 9—11 a. m. 5—7 p. m.

Consultațiile se pot da în limba franceză, germană, ungară și rusă, corespondențele asemenea. Biuroul se însărcinează și cu încasări, informațiuni comerciale și executări de sentințe.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.
Din 15 Ianuar. 1904.

Măsura sau greutatea	Calitatea.	Valuta în	
		Kor.	fl.
1 H. L.	Grâu cel mai frumos	13	70
"	Grâu mijlociu	13	20
"	Grâu mai slab	12	80
"	Grâu amestecat	9	70
"	Săcară frumoză.	8	60
"	Săcară mijlocie.	8	—
"	Orz frumos	7	20
"	Orz mijlociu	7	—
"	Ovės frumos.	5	20
"	Ovės mijlociu	5	—
"	Cucuruz	8	80
"	Mălaiu (meiū)	8	10
"	Mazăre.	15	90
"	Lințe	16	80
"	Fasole	14	—
"	Sămânță de in	15	80
"	Sămânță de cânepă	7	40
"	Cartofi	2	—
"	Măzărache.	—	—
1 kilă	Carne de vită	—	96
"	Carne de porc	1	12
"	Carne de oaie	—	72
100 kil.	Seu de vită prospăt	42	—
"	Seu de vită topit	60	—

Cursul la bursa din Viena.

Din 15 Ianuarie n. 1904

Renta ung. de aur 4%	118.85
Renta de corone ung. 4%	99.20
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	91.10
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	98.25
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	93.—
Bonuri rurale croate-slavone	98.50
Impr. ung. cu premii	207.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	163.—
Renta de hârtie austr.	100.65
Renta de argint austr.	100.60
Renta de aur austr.	120.50
Rente de corone austr. 4%	100.70
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	93.20
Losuri din 1860.	155.15
Acții de-ale Băncii austro-ungară	16.10
Acții de-ale Băncii ung. de credit	772.—
Acții de-ale Băncii austr. de credit	678.75
Napoleonori	19.04 1/2
Mărci imperiale germane	117.12 1/2
London vista	239.65
Paris vista	95.22 1/2

„ALBINA“ institut de credit și de economii în Sibiu.

Publicațiune.

In sensul art. de lege XXXVI din anul 1876 §. 29.

- Suma scrisurilor fonc. puse în circulațiune cu ziua de 31 Decembrie 1903 face K 5.053 000 —
 - Pretensiunile institutului de împrumuturi hipotecare, cari servesc de acoperirea acestor scrisuri fonciare sunt de „ 5 055.486.87
 - Valoarea hipotecelor luate de basă la susnumitele împrumuturi hipotecare este de „ 20 541.229.52
 - In sensul §. 96 din statute „fondul special“ pentru asigurarea scrisurilor fonciare e de „ 400 000.—
- acesta e indus în cont separat și plasat în următoarele efecte publice:
Num. K	1,000.—	Sorti de stat din 1854 cu 3.2%
"	7,400.—	Sorti de stat din 1860 cu 4%
"	5,200.—	Obligațiuni cu premii ale băncii ung. hipot cu 4%
"	4,200.—	Sorti de ale împrumut pt. regul. Tisei cu 4%
"	2,800.—	Sorti de ale împrumut. pt. regul. Dunărei din 1870 cu 5%
"	6,000.—	Obligat. cu premii de ale institut. austr. priv. de credit. fonc. cu 3%
"	200,000.—	Scrisuri fonciare Ungar. Landes-Central-Sparcassa cu 4 1/2%
"	134,400.—	Scrisuri fonciare Pester ungar. Commercial Bank cu 4 1/2%
"	31,000.—	Scrisuri fonciare Pester ungar. Commercial Bank cu 4%
"	14,000.—	Rentă comună Maiu—Noemvrie cu 4%
"	4,000.—	Acțiuni de ale reuniun. gener. de credit fonciar pt. proprietarii micii din Ungaria cu 5%

Sibiu, 10 Ianuarie 1904.

(1210,1—1)

Directiunea.

Se se ceară

In interesul propriu totdeauna

Veritabila

Cafeaua Kneipp de maltă a lui Kathreiner

numai în pachete cu marca de apărare
»Parochul Kneipp« și numele Kathreiner,
ferindu-ne cu îngrijire de-a primi ori-ce
fel de imitațiuni de mai puțină valoare.

IMPORTANT
pentru cei ce
sufere cu stomacul.

Lipsa de apetit, durere de stomac, grătă, durere de cap, în urma misturii rele, slăbiciune de stomac, indigestiune, colică etc. Vindeca cu siguranță renumitele și veritabile

PICĂTURI DE STOMAC MARIAZELL
ale lui **Brady.**

Mii de scrisori de mulțumită și recunoștință!
Prețul unei sticle cu instrucțiune 80 b.
Sticla mare 1 e. 40 b.

Se capătă în farmacii.
Depou general: **Farmacia C. Brady,**
la „König v. Ungarn“ în Wien.
Se trimite franco broșura specială.

Contra 5 e. se trimite 5 sticluțe mic. Contra 4 e. 50 b. 3 sticle mari.
Se avertisza contra falsificatorilor. — **Picăturile veritabile Mariazell,** sunt prevedute cu marca de sus și subscrisiere.

Bani! Bani! Bani!

Subsemnata întreprindere stă în legătură cu cele mai mari bănci din țară și esoperază

Împrumuturi pe pământuri și edificii

cu cele mai favorabile condiții și cu cele mai ieftine interese, și anume pe termen de **10—70 ani cu 2%—5 3/4%**.

Credit personal cu garanți și obligație pe **5—10 ani.**

La funcționari de stat, comitat și oraș, precum și la ofițeri. **credit simplu și fără garanți.**

La dorință servim cu informațiuni, rugând marcă pentru răspuns.

„PECUNIA“

BIROUL: Str. Poplăcii nr. 27.
întreprindere de credit.
Sibiu (Nagy-Szeben).

BANCA de asigurare „TRANSYLVANIA“

intemeiată la anul 1868.

SIBIU, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii),

Asigură în cele mai avantajoase condiții: contra pericolului de incendiu și exploziune, edificii de ori-ce fel, mărfuri, mobile, vite și produse economice etc. **asupra vieții omului** în toate combinațiile, capitale pentru cazul morții, asigurări de zestre, de copii, pe viață, rente etc. etc.

ASIGURĂRI POPORALE FĂRĂ CERCETARE MEDICALĂ.

Asigurări pe sepe de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului scadent.

Fonduri de rezervă și de garanție specială, cu finea anului 1900:
1.303,572 corone 15 bani.

Valori asigurate contra incendiului: **72.420,299 corone.** Capitale asigurate asupra vieții: **9.248 543 corone.**

Pentru despăgubiri de incendii **3.003.550 c.** pentru capitale asigurate pe viață **2,738.793 c.**

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela: **DIRECȚIUNE** în Sibiu, Strada Cisnădiei Nr. 5, et. I., curtea I., precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

Agenturi principale:

în Arad, Brașov, Cașovia, Clușu, Timișoara și Făgăraș.

Esploatarea personală

a Pivniței Eszterházy

imi face posibil a satisface cerințelor celor mai esagerate în privința vinurilor bune. Cea mai bună dovadă despre acesta este **deverul mereu crescând**, ce se poate justifica.

Vend vinurile mele recunoscute ca escelente cu prețurile următoare:

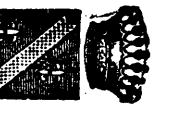
- Vinuri albe de masă, și vinuri sortate litru cu **40, 50, 70** cruceri.
- Vin negru, de Ménes, litru cu **40, 50, 70** cruceri.
- Ausbruch, litru fl. **1.20.**
- Sauvignon, litru **1 fl.**
- Muskat ottonel, litru **1 fl. 20.**

O singură încercare va pute convinge pe ori cine, cât de avantajos se poate cumpăra vinul de la mine.

Cu totă stima

WILHELM KOPONY.

CZUBA-DUROZIER & Cia.
DISTILERIE FRANCAISE. PROMOTOR.

COGNAC

ATELIER (Român) de PANTOFARIE.

Subscrisul are onôrea a aduce la cunoștința On. public, din loc și jur, că **a deschis un**

Atelier de pantofărie,

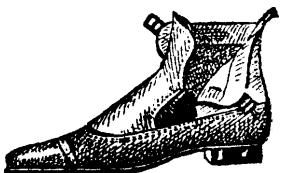
în Brașov, Strada Băilor nr. 36, (lângă Kenyeres)

unde se efectuează totfelul de

— ÎNCĂLȚĂMINTE, —

pentru bă: bați dame și copii, lucrate după moda cea mai nouă, din material bun, fin și durabil.

cu prețurile cele mai ieftine.

Primeșc ori-și-ce comande nouă, și totfelul de **REPARATURI** în ori-și-ce condițiuni, lucrate solid și cu plac, după comandă.

După o praxă delungată ce o am câștigat prin streinătate mai ales în Viena mă pune în plăcută poziție de a mă oferi On. public, rogându-i tot-odată de a mă încuraja cu binevoitorul concurs, silindu-mă de a satisface tuturor cerințelor, rămân

Cu totă stima

IRODION POPIȘTER,

măestru-pantofar.
Brașov, strada Băilor nr. 36.

4-5

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul a 10 fil. se vinde la librăria Nic. I. Ciureu și la tremias Nepoții.